III.39 REBOUND - PROGRAM DE COMPETENȚE DE VIAȚĂ ȘI PREVENIRE A DEPENDENȚELOR

a) ***Denumire program avizat: REBOUND - Program de competențe de viață și prevenire a dependențelor***
b) ***Grup țintă****:* Profesori consilieri școlari/cadre didactice implicate în activități de prevenire și dezvoltare socio-emoțională în unitățile de învățământ liceal din județul Bistrița-Năsăud.
c) ***Criterii curriculare***
   i) *Notă argumentativă/justificativă, de fundamentare a programului (descriere succintă)*

Programul de formare „REBOUND" răspunde unei nevoi reale și actuale identificate în rândul cadrelor didactice privind dezvoltarea competențelor de prevenire a comportamentelor de risc, de susținere a sănătății emoționale și de consolidare a rezilienței elevilor în contextul provocărilor sociale și educaționale contemporane.
Analiza de nevoi realizată la nivelul unităților de învățământ evidențiază faptul că profesorii se confruntă tot mai frecvent cu situații care implică:

- consum experimental sau abuz de alcool, tutun, vaping și alte substanțe în rândul adolescenților;
- dificultăți de adaptare emoțională și socială ale elevilor;
- presiunea grupului de egali, comportamente impulsive și vulnerabilitate la influențe negative;
- scăderea capacității elevilor de autoreglare, reflecție și luare a deciziilor responsabile;
- nevoia dezvoltării unui climat educațional sigur, bazat pe respect, comunicare și sprijin reciproc.

Cadrele didactice au semnalat necesitatea unor instrumente concrete și moderne de intervenție educațională, adaptate specificului generației actuale, care să permită abordarea integrată a prevenirii consumului de substanțe și a dezvoltării competențelor socio-emoționale. Totodată, profesorii au exprimat nevoia unor metode interactive și experiențiale prin care elevii să fie implicați activ în procesul de învățare și reflecție personală.
Programul „REBOUND" răspunde acestor nevoi printr-o abordare centrată pe dezvoltarea competențelor de viață, a rezilienței și a capacității de luare a deciziilor competente în situații de risc. Structura programului valorifică metode moderne de educație nonformală și experiențială, utilizând:

- analiza de film;
- exerciții de reflecție și schimbare de perspectivă;
- activități de grup și colaborative;
- metode interactive de dezvoltare a gândirii critice;
- tehnici de comunicare și autoreglare emoțională.

Programul promovează modelul RICO (informare, reflecție, control, orientare) și conceptele „MAGIC 7", contribuind la dezvoltarea unor competențe esențiale atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice:

- gestionarea situațiilor de risc;
- comunicarea asertivă;
- autoreflecția și gândirea critică;
- dezvoltarea relațiilor de sprijin și mentorat;
- prevenirea consumului de substanțe;
- consolidarea climatului pozitiv în colectivul de elevi.

Utilitatea programului este susținută și de caracterul său practic și aplicativ. Cadrele didactice participante dobândesc strategii și resurse educaționale concrete, imediat transferabile în activitatea didactică și de consiliere, atât în cadrul orelor de dirigenție, cât și în activitățile extracurriculare sau de prevenție.

În contextul creșterii numărului de situații de vulnerabilitate emoțională și socială în rândul adolescenților, programul „REBOUND" contribuie la:

- creșterea capacității școlii de a preveni comportamentele de risc;
- dezvoltarea rezilienței și a sănătății mintale a elevilor;
- îmbunătățirea relațiilor profesor–elev;
- promovarea unui mediu educațional incluziv, sigur și participativ.

Având în vedere rezultatele analizei de nevoi, relevanța tematicii abordate și impactul estimat asupra beneficiarilor direcți și indirecți, considerăm că programul de formare „REBOUND" este oportun, necesar și adecvat priorităților actuale din domeniul educației și al prevenirii comportamentelor de risc în mediul școlar.

Cursul de formare a cadrelor didactice în vederea facilitării programului REBOUND reprezintă pilonul central care garantează calitatea și fidelitatea implementării acestei intervenții preventive fundamentate științific în domeniul prevenirii dependențelor. Această formare nu este doar un simplu transfer de cunoștințe, ci un proces intensiv de specializare menit să asigure că programul produce schimbările comportamentale dorite la tineri. În prima instanță, rolul cursului este de a facilita o schimbare de paradigmă din punct de vedere metodologic. Specialiștii din domeniul educației sunt instruiți să facă tranziția de la rolul tradițional de experți care „predau informații" la cel de moderatori ai procesului de învățare socială. Aceștia învață să ghideze dialogul reflexiv al tinerilor, punând accent pe autonomia și capacitatea de decizie a acestora. Această schimbare de paradigmă este susținută de o calificare practică obligatorie: pe parcursul formării, fiecare viitor facilitator trebuie să pregătească și să susțină o unitate de predare de 90 de minute sub supraveghere, asigurându-se astfel că stăpânește metodologia înainte de a intra la clasă. Un alt rol esențial al cursului este instruirea în utilizarea instrumentelor specifice programului. Facilitatorii devin experți în „munca explorativă cu filme", utilizând scurtmetraje realiste pentru a stimula discuțiile fără a recurge la metode ineficiente bazate pe teamă. Mai mult, formarea cultivă o „atitudine REBOUND", bazată pe o pedagogie a resurselor și a soluțiilor. Facilitatorii sunt învățați să se concentreze pe punctele forte ale tinerilor și să promoveze competența de risc (RICO),

ajutându-i pe aceștia să identifice riscurile și să ia decizii sănătoase în mod independent. Acest proces are și o dimensiune de dezvoltare organizațională, deoarece cursul oferă impulsuri pentru ca instituțiile să integreze prevenția ca pe un element structural al culturii școlare, și nu ca pe o activitate izolată.

În concluzie, cursul de formare a facilitatorilor REBOUND constituie mecanismul prin care rigoarea academică este transformată în succes pedagogic, asigurând o punte sigură între cercetarea științifică și realitatea cotidiană a tinerilor. Programul propus contribuie la dezvoltarea unei rețele locale de facilitatori REBOUND și la implementarea unui model sustenabil de prevenire la nivel județean.

ii) Informații generale:

Nr. Crt.	Domeniul tematic al programului	Denumirea programului	Grup țintă	Formă de organizare	Nr. total de ore	Distribuția nr. de ore/forme de organizare			Coordonator program
						Față-în-față	Online sincron	Online asincron	
39	22.Prevenirea comportamentelor de risc/ dezvoltare socio-emoțională	REBOUND-Program de competențe de viață și prevenire a dependențelor	Profesori consilieri școal/ cadre didactice	blended-learning	40	16	18	6	Hangea Cristina Maria

iii) Scopul programului

Dezvoltarea competențelor profesionale ale consilierilor școlari și ale cadrelor didactice în vederea implementării programului educațional REBOUND și a desfășurării activităților de prevenire a comportamentelor de risc și dezvoltare a rezilienței în rândul adolescenților.

iv) Competențe formate/dezvoltate

La finalul programului, participanții vor fi capabili:

- ✓ să utilizeze metode experiențiale și participative în activitățile educaționale;
- ✓ să faciliteze sesiuni de prevenire a consumului de substanțe și a altor comportamente de risc;
- ✓ să gestioneze dinamica grupului și situațiile dificile din cadrul activităților cu elevii;
- ✓ să dezvolte competențe socio-emoționale la elevi;
- ✓ să utilizeze materiale multimedia și resurse educaționale interactive;
- ✓ să adapteze intervențiile la specificul grupului țintă;
- ✓ să implementeze și evalueze programul REBOUND în unitățile de învățământ.

v) Locație de desfășurare:

- pentru componenta online: platforma CCD BN
- pentru componenta față-în-față: CJRAE Bistrița-Năsăud / CCD Bistrița-Năsăud

vi) Plan de învățământ:

Nr. crt.	Denumire modul/temă	Nr. total ore/modul /temă	Distribuție nr. de ore/ pe formă de organizare		
			Față-în-față	Online sincron	Online asincron
1.	Fundamentele teoretice ale prevenirii bazate pe dovezi științifice	8	0	7	1
2.	Programul Rebound- structură, obiective și metode didactice	14	8	5	1
3.	Implementarea practică a celor 11 unități de curs	14	8	4	2
4.	Reflecție și evaluare a practicii proprii	4	0	2	2
Nr. total ore/program avizat		40	16	18	6

vii) Modalități de evaluare cursanți: portofoliu de evaluare finală

d) Resurse umane

i) *Fomatori implicați*:

- HARAP Cristina, sociologie, nr/serie cert. formator: F/0244864
- FLOREA Bianca, psihologie,nr/serie cert. formator:C/014206
- URECHE Ana Maria, psihologie,nr/serie cert. formator:G/00051544
- SOUCA Laura, psihologie, nr/serie cert. formator: S/0449638

ii) Coordonatorul programului: profesor metodist CCD BN, HANGEA Cristina Maria

e) Criterii economice:

i) *Numărul de cursanți planificați*: 30

ii) *Costul programului*:320 lei

iii) *Costul estimat al unei ore de formare pentru fiecare participant*:8 lei/oră

iv) *Forma de finanțare*: taxă